Hanna Szymczyk
(Warszawa)

MATERIAŁY ROBERTA SZEWALSKIEGO (1903 - 1993) III – 307

Robert Szewalski urodził się 16 sierpnia 1903 roku w Nisku nad Sanem jako syn Marka Szewalskiego urzędnika, późniejszego pułkownika wojsk polskich i Barbary z domu Saalburg.

Szkołę ukończył we Lwowie uzyskując w 1921 r. świadectwo dojrzałości w X Lwowskim Państwowym Gimnazjum Realnym im. H. Sienkiewicza. Podczas nauki w szkole działał w organizacji skautowskiej. W 1920 r. zgłosił się do akcji plebiscytowej na Spiszu i Orawie, później zaś zaciągnął się do wojska walcząc w baterii alarmowej „Wicek" w obronie Lwowa a następnie nad Bugiem.

W 1921 r. Robert Szewalski rozpoczął studia na Wydziale Mechanicznym Oddziału Maszynowego Politechniki Lwowskiej, które ukończył w 1927 r. uzyskując absolutorium w grupie nauk konstrukcyjnych, a w 1929 r. dyplom inżyniera mechanika.

Od 1927 r. Robert Szewalski pracował na Politechnice Lwowskiej jako asystent Katedry Mechaniki technicznej kierowanej przez prof. Maksymiliana T. Huberta. W 1929 r. został starszym asystentem w Katedrze Turbin Parowych prof. Wilhelma Borowicza.

W okresie 1929 – 1930 Robert Szewalski odbywał roczny staż zagraniczny w Zakładach Budowy Turbin A.E.G. w Berlinie i Zakładach Maffei w Monachium. Równocześnie słuchał wykładów w Politechnice Monachijskiej i rozpoczął pracę doktorską, *Zjawisko drobnych drgań regulatora i jego znaczenie dla dynamiki sprawności regulacji* pod kierunkiem prof. W 1935 r. obronił ją na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej. W 1938 r. prowadził wykłady z turbin parowych i w tymże roku obronił pracę habilitacyjną, *Projektowanie , ocena i wybór turbin parowych na podstawie ich ekonomiczności* uzyskując stopień docenta w 1939 r.

W 1937 r. odbywał staż inżynierski w Zakładach Budowy Turbin Brown Boveri w Szwajcarii. We wrześniu 1939 r. Robert Szewalski jako oficer rezerwy walczył w 6 pułku lotniczym we Lwowie. Podczas okupacji był członkiem ZWZ/AK Okręgu Lwowskiego. Po ukończeniu kampanii wrześniowej objął kierownictwo Katedry Teorii Mechanizmów i Maszyn w nowo powołanym Instytucie Politechnicznym, a po jego likwidacji w okresie 1942 – 1944 kierował warsztatem przyrządów laboratoryjnych A. Pfutzner i Synowie we Lwowie. W 1944 roku po reaktywowaniu Instytutu Politechnicznego jako profesor kierował Katedrą Turbin Parowych i Katedrą Teorii Mechanizmów i Maszyn.

W 1945 r. Robert Szewalski był jednym z organizatorów ewakuacji katedry do Gdańska gdzie na tutejszej Politechnice jako profesor nadzwyczajny kierował Katedrą Turbin Parowych i Spalinowych przemianowaną później na Katedrę maszyn Cieplnych Wirnikowych. W 1949 roku otrzymał tytuł profesora zwyczajnego.

W okresie 1946 – 1947 Robert Szewalski przebywał jako stypendysta w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Po powrocie objął, oprócz pracy na Politechnice Gdańskiej, stanowisko organizatora i dyrektora Biura Turbinowego Przemysłu Metalowego, organizatora i kierownika Zakładu Cieplnych Maszyn Wirnikowych oraz organizatora Katedry Turbin Politechniki Wrocławskiej gdzie prowadził wykłady w latach 1947 – 1949. Był też przewodniczącym Polsko – Czechosłowackiego Komitetu Metalowego, Podkomitetu V Przemysłu Ciężkiego. Piastował również stanowisko doradcy technicznego Fabryki Turbin w Elblągu kierując konstrukcją prototypu pierwszej polskiej turbiny parowej. W latach 1950 - 1951 pełnił obowiązki dziekana Wydziału Budowy Okręgów Politechniki Gdańskiej, a w latach 1951 – 1954 rektora Politechniki Gdańskiej.

W 1951 r. uczestniczył w I Kongresie Nauki Polskiej. Od 1952 r. był członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk. W 1953 roku został kierownikiem Zakładu Maszyn

Wirnikowych PAN w Gdańsku przemianowanego w 1956 r, na Instytut Maszyn Przepływowych. Sprawował funkcję jego dyrektora do 1970 r. oraz zorganizował laboratorium dynamiki plazmy. W 1954 roku Robert Szewalski został członkiem Komisji Badań Naukowych PAN oraz Rady Redakcyjnej kwartalnika „Archiwum Budowy Maszyn" a w 1956 r. członkiem Komitetu Elektryfikacji Kraju PAN. Od 1961 r. był członkiem rzeczywistym PAN i członkiem Prezydium Komitetu Energetyki PAN. W 1984 r. został wybrany przewodniczącym Oddziału Gdańskiego PAN.

Po przejściu na emeryturę w 1973 r. profesor Robert Szewalski prowadził nadal aktywną działalność naukową wykładając w Politechnice Gdańskiej, pełniąc obowiązki konsultanta Instytutu Maszyn Przepływowych PAN. Prowadził wykłady jako Gastprofessor na Uniwersytecie w Stuttgarcie (1975), w Hannoverze w Instytucie Maszyn Przepływowych prof. K. Bammerta w Uniwersytecie Technicznym (1975), jako visting profesor w Bron University w Providence w USA (1976). Odwiedzał też z wykładami California Institute of Technology w Pasadena, Uniwersytety w Barkeley, Los Angeles, Ann Arbor (Mitchigen). Działal również w Radzie Zjednoczenia Energetyki Niemieckiej.

Robert Szewalski był członkiem rad naukowych Instytutów Naukowych jak: Instytutu Okrętowego Politechniki Gdańskiej, Instytutu Budownictwa Wodnego PAN, Instytutu Techniki Cieplnej Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego w Łodzi, towarzystw naukowych polskich i zagranicznych: Gdańskiego Towarzystwa Naukowego (honorowy prezes), Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, American Society of Mechanical Enginees (ASME), brytyjskiego Institution of Mechanical Engineers (I.M.E.). Uczestniczył w szeregu zjazdów i konferencji naukowych: V Światowej Konferencji Energetycznej w Wiedniu w 1956 roku, I Międzynarodowej Konferencji Automatyków w Heidelbergu – 1957, konferencjach Rady Wspólnoty Gospodarczej w Pradze – 1957, Berlinie – 1958, Warszawie – 1964, Amerykańskiej Konferencji Energetycznej w Chicago – 1960 i innych konferencjach międzynarodowych dotyczących: silników i turbin parowych i gazowych, termodynamiki, okrętowo – żeglugowej.

Był autorem ponad 200 prac naukowych z techniki turbinowej (turbiny parowe, gazowe i okrętowe), termodynamiki, teorii mechanizmów i maszyn (*Kurs parowych turbin* – skrypt wykładów w Politechnice Lwowskiej – 1938, *Regulatory i regulacja turbin parowych* – skrypt wykładów w Politechnice Wrocławskiej, *Teoria mechanizmów maszyn* - 1959, *Analiza termodynamiczna obiegów turbiny gazowej z regeneracją* – 1962).

Był promotorem 37 przewodów doktorskich, pod jego kierownictwem powstało ponad 600 projektów przejściowych i ponad 300 prac dyplomowych.

Działalność profesora została uhonorowana szeregiem nagród państwowych i odznaczeń : Medalem Niepodległości – 1935 , Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski – 1954 , Krzyżem Komandorskim orderu Odrodzenia Polski – 1959 , Medalem Dziesięciolecia PRL – 1955 , odznaką honorową „Za zasługi dla miasta Gdańska" – 1960 , „Zasłużonego Pracownika Morza"- 1961 , „Zasłużonego dla Ziemi Gdańskiej" .W 1967 roku został odznaczony przez Czechosłowacką Akademię Nauk Złotym Medalem im. Frantiska Krizika za wybitne osiągnięcia w dziedzinie rozwoju nauk technicznych. W 1977 roku w 50 – cio lecie pracy naukowej Politechnika Gdańska nadała profesorowi Robertowi Szewalskiemu doktorat honorowy. W 1983 r. uzyskał tytuł Doktora Honoris Causa Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, a w 1987 r. Doktora Honoris Causa Politechniki Poznańskiej.

Robert Szewalski zmarł 9 lutego 1993 roku w Gdańsku i tam został pochowany.

Materiały R. Szewalskiego przekazane zostały Archiwum PAN w darze przez jego żonę Janinę w 1993r. Są to materiały z lat 1921 – 1993. Prace porządkowo – inwentaryzacyjne przeprowadziła dr. Hanna Szymczyk w 1997 roku.

Spuściznę podzielono na V grup zgodnie z wytycznymi opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych.

Grupa I to prace twórcy spuścizny z lat 1933 – 1992 dzieli się na 3 podgrupy. W podgrupie A znajdują się nielicznie zachowane prace R. Szewalskiego. Jedna większa praca dotyczy historii Katedry Turbin Parowych i Sprężarek Wirnikowych Politechniki Lwowskiej, pozostałe to cztery artykuły poruszające problematykę turbin i ich wykorzystania, jeden artykuł o przewidywanym stanie techniki w 2000 roku oraz cztery artykuły omawiające historię Politechniki Lwowskiej w latach okupacji i pierwszych miesiącach po wyzwoleniu. Tematyka Politechniki Lwowskiej i jej historia jest wiodąca w całej spuściźnie Roberta Szewalskiego. Podgrupę zamykają: referat wygłoszony na Sympozjum Komitetu Energetyki PAN oraz odczyty poświęcone Politechnice Lwowskiej. Na podgrupę B składają się wywiady prasowe, przemówienia okolicznościowe i wspomnienia związane z Politechniką Lwowską i jej uczonymi.

Grupa II to materiały działalności organizacyjno – naukowej, wydawniczo redakcyjnej i społeczno – politycznej R. Szewalskiego w okresie 1926 – 1992. Podgrupa A to materiały z Uczelni Politechniki Lwowskiej i Gdańskiej, Polskiej Akademii Nauk oraz Towarzystw Naukowych Stowarzyszeń i Komitetów.

W podgrupie B znajdują się opinie o pracach naukowych pióra Roberta Szewalskiego.

Podgrupa C ilustruje udział uczonego w konferencjach, sesjach i kongresach. Szczególnie ciekawe są tu materiały z sesji w Gdańsku z okazji 300 - lecia setnej rocznicy śmierci Jana Heweliusza, której jednym z organizatorów był R. Szewalski.

Następne dwie podgrupy dotyczą wyjazdów naukowych autora spuścizny oraz jego działalności w Fabryce Turbin Parowych w Elblągu.

Największa podgrupa to materiały działalności wydawniczej i redakcyjnej. Jest to niewątpliwie najciekawsza część tej niewielkiej spuścizny obejmująca 11 jednostek (1/6 całości materiałów). Składają się na nią materiały zbiorowego wydawnictwa „Politechnika Lwowska 1844 – 1945". Prócz tekstu pracy są tu protokoły zebrań komitetu redakcyjnego, notatki prof. Szewalskiego, jego korespondencja z autorami poszczególnych rozdziałów pracy (był on jednym z głównych redaktorów monografii) , uwagi profesora do całości opracowania , teksty opracowań zbiorczych dotyczące historii Wydziałów Politechniki Lwowskiej wykorzystane przy opracowaniu wydawnictwa , oraz biogramy uczonych lwowskich. Grupę II zamykają nieliczne materiały odnoszące się do działalności społeczno – politycznej R. Szewalskiego.

Grupa III to materiały biograficzne z lat 1921 – 1990. Jest to duża grupa materiałów (16 j.a.) w której szczególnie ciekawe są własnoręcznie życiorysy profesora, liczne dokumenty dotyczące pracy w Politechnice Lwowskiej, Gdańskiej i Wrocławskiej oraz w PAN, instytucjach, komitetach, radach i komisjach ilustrujące aktywne życie naukowe uczonego.

Są tu też wspomnienia m.in. dziennik podróży naukowej uczonych lwowskich do ZSRR w 1934 roku.

Odznaczenia i nagrody to przede wszystkim powinszowania i gratulacje z okazji otrzymania doktoratów Honoris Causa Politechniki Gdańskiej i Poznańskiej oraz Gdańskiego Towarzystwa Naukowego.

Grupę zamykają nieliczne materiały gospodarcze i majątkowe, fotografie wojskowego cmentarza francuskiego w Grudziądzu.

Grupa IV obejmuje korespondencję wychodzącą i wpływającą z lat 1932 - 1992 i jest bardzo niewielka (2 jednostki). Przeważa korespondencja powojenna . Z lat 30 – tych ciekawe są listy pisane przez R. Szewalskiego do rodziny z podróży po ZSRR w 1934 roku.

Grupa V to dość liczne artykuły , wzmianki prasowe i opinie o twórcy spuścizny z lat 1963 – 1993.

Do załączników wydzielono drukowaną pracę M. Kopernika „O obrotach" oraz 6 tekstów drukowanych artykułów Roberta Szewalskiego wydanych w latach 1938 – 1967.

W trakcie porządkowania materiałów wybrakowano 4-ty egzemplarz jego auto – życiorysu z 1970 roku.

Spuścizna Roberta Szewalskiego otrzymała w Archiwum PAN sygnaturę III – 307. Inwentarz zawiera 57 jednostek i 8 aneksów.

Źródła i bibliografia

1. *Materiały Roberta Szewalskiego* Archiwum PAN, syg. III – 307, j.41 – 52, 57
2. Burka Eustachy, *Nestor uczonych Wybrzeża profesor Robert Szewalski* „Budownictwo Okrętowe i Gospodarka Morska", marzec, kwiecień 1993, s.43
3. Burka Eustachy, *Robert Szewalski osiemdziesięciopięciolecie urodzin i sześćdziesięciolecie działalności naukowej*" „Nauka Polska" nr 6, 1988, s.59 – 68
4. Kuźnicki Leszek, *Robert Szewalski (1904 – 1993)* „Nauka i Przyszłość" nr 4 (29), 1993, s.9
5. *Profesor Robert Szewalski*, „Zagadnienia Maszyn Przepływowych", nr 1, 1968, s. 9-19
6. *Robert Szewalski*, „The Review", nr 3/4, 1969
7. Wasylkowski Janusz, *Faraday und andere*, „Polen", nr 19 (1100), s.13 – 15
8. *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t.11, 1968, s.217

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	**1 - 12**
A. Prace, artykuły, referaty, odczyty	1 - 9
B. Wywiady prasowe, przemówienia okolicznościowe wspomnienia	10 – 12
II. Materiały działalności organizacyjno - naukowej wydawniczej i społeczno - politycznej	**13 – 38**
A. Uczelnie wyższe i towarzystwa naukowe	13 – 19
B. Opiniowanie prac naukowych	20
C. Udział w konferencjach , kongresach i sesjach wyjazdy naukowe	21 – 23
D. Działalność w innych instytucjach	24
E. Działalność wydawnicza i redakcyjna	25 – 36
F. Działalność społeczno – polityczna	37 – 38
III. Materiały biograficzne	**39 – 51**
IV. Korespondencja	**52 – 53**
A. Wychodząca	52
B. Wpływająca	53
V. Materiały o twórcy zespołu	**54 – 55**
VI. Załączniki	**56 – 57**
Aneksy	**1 - 8**

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace, artykuły, referaty, odczyty

1. *Katedra turbin parowych, sprężarek wirnikowych Politechniki Lwowskiej zespół Energetyki Cieplnej*

Praca
Przed 1987, rkp., masz., druk, l., sz., k.149 + s. 107 – 133
Druk, „Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego" 1987, nr.42 , seria B, dodatek 1 , s.107 – 133

2. *Polska turbina parowa*

Artykuł

Przed 1954, masz., l., k.14
Druk, „Przegląd Mechaniczny”, Warszawa 1954

3. *The binary vapour turbine set at great output, its concept and some basic engineering problems*
Artykuł
1967, masz., j. ang., l., k.33
Druk, „Prace instytutu Maszyn Przepływowych”, 1968, zesz. 41 – 43

4. *Problems of development of thermal power plants and steam turbines of great output*
Artykuł
1967, masz., j. ang., l., k.10
Druk, „Prace Instytutu Maszyn Przepływowych”, 1968, zesz.41 – 43

5. R. S., Jerzy Krzyżanowski, *Some experimental on droplet impact erosion damage to large steam tubine blading”*
Praca drukowana – fotokopia i rysunki
1967, druk, fot., j. ang., l., k.8

6. *Przewidywany stan techniki w 2000 roku*
Artykuł bez tytułu dla „Agencji Robotniczej”, oraz „Panoramy Śląskiej”
1969, rkp., masz., l., k.12

7. Politechnika Lwowska
Politechnika Lwowska kuźnią polskiej myśli naukowej i technicznej”
Politechnika Lwowska w latach wojny i okupacji (1939 – 1945), tekst i notatki, *Pierwsze dni stycznia 1945 roku*
Sytuacja Politechniki Lwowskiej w styczniu 1945 roku
Artykuły, fragmenty
B.d., rkp., masz., l., k.61

8. *Zagadnienie obiegu dwuczynnikowego i budowy turbin i siłowni szczególnie dużej mocy*
Referat wygłoszony na Sympozjum Komitetu Energetyki PAN w Jabłonnej w listopadzie 1967 roku
1967, masz., l., k.35

9. Historia Politechniki Lwowskiej
Odczyt wygłoszony na zaproszenie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego oraz wystąpienie na sesji organizowanej przez Komitet Historii Nauki i Techniki PAN w związku z 50 –leciem zamordowania profesorów lwowskich przez hitlerowców poświęconej znaczeniu lwowskiego środowiska naukowego w latach 1939 – 1945.
1991, b.d., rkp., druk, l., k.10

B. Wywiady prasowe, przemówienia okolicznościowe, przemówienia

10. Wywiady prasowe, wzmianka o wywiadzie radiowym
Publikacje m. in. w „Głosie Zmierzchu” i „Dzienniku Bałtyckim”,
1953 – 1980, druk, l., k.6

11. Wybory do Sejmu oraz 40-to i 50-lecie pracy naukowej autora spuścizny

Wystąpienia R. S.
1968 , 1978, b.d., rkp., masz., l., k.29

12. *O moim wielkim koledze słów kilka*
Wspomnienie o Janie Pawle Nowackim i o Stefanie Banachu w 100 lecie urodzin
1983 , 1992 , rkp., masz., l., k.18

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO WYDAWNICZEJ, REDAKCYJNEJ I SPOŁECZNO – POLITYCZNEJ

A. Uczelnie wyższe i towarzystwa naukowe

13. Politechnika Lwowska
Materiały związane z reformą studiów na Wydziale Mechanicznym. Protokoły, posiedzeń Rady Wydziału, odpowiedzi na ankietę w sprawie reformy studiów, wycinek prasowy
1939, masz., l., k.110

14. Politechnika Gdańska
Recenzja pracy doktorskiej mgr. inż. Czesława Królikowskiego, fragment recenzji pracy doktorskiej nieznanego autora, ocena działalności i dorobku naukowego mgr. inż. Jana Broscha, pismo dotyczące powołania na promotora rozprawy doktorskiej mgr. inż. Brunona Grochala, wycinki prasowe dotyczące Politechniki Gdańskiej
1953 – 1971, b.d., masz., pow., l., k.49

15. Polska Akademia Nauk
Instytut Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku
Kolegium Naukowe przy Wydziale IV PAN
Rysunki i obliczenia związane z pracą w IMP PAN, uwagi do perspektywicznego planu rozwoju nauki i techniki w zakresie maszyn energetycznych, sprawozdania z działalności naukowej, korespondencja, wycinki prasowe
1957 – 1992, rkp., masz., l., k.52

16. Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie
Statut, zaproszenia na zebrania i odczyty R. S., korespondencja
1926 – 1939, masz., druk, l., sz., k.12 + s.27

17. Gdańskie Towarzystwo Naukowe
Zaproszenia na posiedzenia, słowo wstępne napisane przez R. S. na jubileusz 50 –lecia Gdańskiego Towarzystwa Naukowego
1961 – 1972, masz., druk, l., sz., k.4

18. Stowarzyszenie Inżynierów i Mechaników Polskich
Sprawy IX Zjazdu Stowarzyszenia, protokoły zebrań, korespondencja, zaproszenia
1932 – 1939, rkp., masz., l., k.28

19. Komitet Metalowy Polsko – Czechosłowacki Podkomitet V Ciężkiego Przemysłu
Pisma R. S., zapotrzebowanie na turbiny parowe i urządzenia kondensacyjne,

uwagi o pracach Podkomitetu V Ciężkiego Przemysłu odnośnie turbin parowych i turbosprężarek
1948, masz., l., k.8

B. Opiniowanie prac naukowych

20. Opinie o pracach naukowych oraz osobie Adama Jarosza dla Ministerstwa Przemysłu i Handlu
1937 – 1965 i B.d., rkp., masz., l., k.28, zob. aneks 1

C. Udział w konferencjach, kongresach, sesjach, wyjazdy zagraniczne

21. Udział w konferencjach, zjazdach, kongresach
M.in. I i II Konferencja Instytutu Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku dotycząca turbin parowych wielkiej mocy sesja zorganizowana w 50 – lecie martyrologii profesorów lwowskich, sympozjum poświęcone Jerzemu Schroederowi. Programy, notatki zaproszenia, korespondencja
1959 – 1992, masz., druk, fkp., j. ang., niem., pol., ros., l., sz., k.53 + s.64 +s.39

22. Obchody z okazji 300-setnej rocznicy śmierci Jana Heweliusza
Teksty przemówień R. Sz. na posiedzeniach w Ratuszu Gdańskim - styczeń 1987 i sesja naukowa - wrzesień 1987 r. Zdjęcia z otwarcia wystawy poświęconej
Heweliuszowi i sesji w Ratuszu Gdańskim, zaproszenia wydawnictwa rocznicowe
1959 – 1992, masz., druk, fkp., kkp., j. ang., niem., pol., ros., l., sz., k.53 + s.64 + s.39

23. Wyjazd do Danii i Szwecji – 1928, Związku Radzieckiego – 1933, Niemiec i Szwajcarii – 1937, USA
Sprawozdania, plan wyjazdów, korespondencja, prospekty, adresy , bilety kolejowe, znaczki pocztowe , wycinek prasowy
1928 – 1938, 1960, rkp., masz., druk, l., k.82

D. Działalność w innych instytucjach

24. Fabryka Turbin Parowych w Elblągu
Pismo R. S. dotyczące urządzenia fabryki, wycinki prasowe
1948 – 1975, masz., druk, l., k.35

E. Działalność wydawnicza i redakcyjna

25. *Politechnika Lwowska 1844 – 1945* – wydawnictwo zbiorowe pod współredakcją R.S.
Nota do redakcji, wstęp, rozdział o wydziale mechanicznym i część not biograficznych autorstwa R. S. – tekst z uwagami redakcyjnymi
1991, rkp., masz., l., k.226

26. Jw.
Tekst z odręcznymi poprawkami i uwagami redakcyjnymi
1991, masz., l., k.265

27. Jw.
Tekst z odręcznymi poprawkami
1991, rkp., masz., l., k.252

28. Jw.
Notatki warsztatowe do historii Politechniki i uczonych w niej działających

Przed 1992, rkp., masz., l., sz., k.196

29. Jw.
Notatki i protokoły z obrad zespołu autorskiego, umowa wydawnicza, korespondencja
1984 – 1992, rkp., masz., masz. pow., l., k.65

30. Jw.
Propozycje i uwagi R. S. do całości pracy, części opracowanej przez prof. J. prof. Z. Węgierskiego oraz tekstu o wydziałach Architektonicznym i Chemicznym. Recenzje i uwagi Sicińskiego, J. Węgierskiego i St. Brzozowskiego
1986 – 1991 i B.d., rkp., masz., l., k.117

31. Jw.
Korespondencja R. S. z autorami poszczególnych partii tekstu
1985 – 1993, rkp., masz., masz. pow., druk, l., k.231, zob. aneks 2

32. Jw.
Opracowania zbiorcze wykorzystane przy opracowaniu monografii
1944 – 1987, masz., masz. pow., druk, l., sz., k.197 + s.88 + s.128 + s.17 + s.31, zob. aneks 3

33. Jw.
Opracowania zbiorcze wykorzystane przy opracowaniu monografii
1986, masz., pow., l., k.199

34. Jw.
Biogramy uczonych lwowskich A – M, auto życiorysy, życiorysy opracowane przez osoby trzecie, charakterystyka działalności naukowej, biografie prac, kserokopie, m.in. z „Polskiego Słownika Biograficznego", „Nauki Polskiej"
1935 – 1991, rkp., masz., masz. pow., druk, kkp., l., k.186

35. Jw.
Biogramy uczonych lwowskich c.d. N – Z
1939 – 1991, rkp., masz., masz. pow., druk, l., k.201

36. Działalność redakcyjna i wydawnicza
Powołanie na członka rady redakcyjnej, umowy wydawnicze, korespondencja
1934 – 1954, rkp., masz., j. niem., pol., l., k.135

F. Działalność społeczno – polityczna

37. Związek Bojowników o Wolność i Demokrację
Fotokopia legitymacji R. S., gratulacje, zgłoszenia udziału R. S. w walkach obronnych 1920 roku.
1984 – 1990, rkp., masz., fkp., l., k.11

38. Akademickie Zrzeszenie Sportowe
Udział R. S. jako biegłego w sporze między Stocznią Gdańską a jej pracownikami. Opinia R. S., pismo procesowe, wezwanie sądowe, korespondencja
1952, 1969, rkp., masz., l., k.15

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

39. Życiorysy, ankiety personalne, bibliografia prac
1932 – 1991, rkp., masz., j. pol., ros., l., k.136

40. Odpis aktu urodzenia, świadectwa i zaświadczenia, karta ewakuacyjna, dowody osobiste, legitymacje, „Modlitewnik żołnierza”
1921 – 1964, rkp., druk, j. pol., ros., l., sz., k.50 + s.129

41. Świadectwo szkolne i z okresu studiów, zezwolenie na nauczanie w szkołach średnich
1921 – 1937, rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k.18

42. Politechnika Lwowska – doktorat, habilitacja, Lwowski Instytut Politechniczny, Technische Hochschule – Berlin, Munchen, Fabryka Turbin – Berlin, Zakłady Brown Beveri w Szwajcarii – praktyki
Dokumenty, świadectwa, sprawozdania, protokoły, zaproszenia, korespondencja
1927 – 1945, rkp., masz., druk, j. niem., pol., ros., l., k.201

43. Politechnika Gdańska, Politechnika Wrocławska, Wieczorowa Szkoła Inżynierska w Gdańsku, Wydział Budowy Okrętów
Umowy o pracę, nominacje, odwołania, charakterystyka działalności naukowej R. S., korespondencja
1946 – 1978, rkp., masz., l., k.55

44. Współpraca z towarzystwami, instytutami naukowymi, komitetami, komisjami, radami, zakładami i fundacjami polskimi i zagranicznymi
Powołania, nominacje, umowy, zarządzenia, zaświadczenia, zaproszenia, podziękowania, korespondencja
1935 – 1990, masz., masz. pow., druk, j. ang., franc., pol., l., k.84, zob. aneks 4

45. *24 dni w Rosji Sowieckiej. Z dziennika podróży pierwszej polskiej wycieczki naukowej do Z.S.R.R.*
Maszynopis pracy z odręcznymi poprawkami współoprawny z Nr. 1 -2 i 7
„Życia Technicznego” z 1934 r. w których zostały wydrukowane fragmenty dziennika
1933 – 1934, masz., druk, opraw., k.102 + s.40 + s.28
Druk, „Życie Techniczne” , 1934 , t. 10 , Nr. 1 – 2 i 7

46. *2 maja 2014*
Przybyłem do Gdańska
Artykuły wspomnieniowe
B.d., po 1973, rkp., masz., k.9

47. Odznaczenia, nagrody
Dyplomy, wnioski, uzasadnienia, korespondencja
1932 – 1990, rkp., masz., l., k.74

48. Jw.
Nadanie tytułu Honoris Causa Politechniki Gdańskiej i Gdańskiego Towarzystwa Naukowego

1978 – 1983, rkp., masz., druk, kkp., j. ang., czes., łac., niem., pol., ros., l., k.93

49. Jw.
Nadanie tytułu Honoris Causa Politechniki Poznańskiej
1987, rkp., masz., druk, kkp., j. ang., łac., pol., l., k.138

50. Materiały gospodarcze i majątkowe
Ubezpieczenia, stypendium, uposażenia, emerytura , ulga kolejowa , rachunek w PKO, wpłata cegiełki na budowę Pomnika Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku
1927 – 1990 , rkp., masz., j. niem. , pol., l., k.34

51. Fotografie wojskowego cmentarza francuskiego na miejscu stalagu XX AB w Grudziądzu, rysunek R. S.
1908, b.d., l., 12 fot., 1 rys.

IV. KORESPONDENCJA

52. Korespondencja wychodząca – osoby i instytucje
Listy, spisy korespondentów, adresy, wizytówki
1933 – 1990, b.d., masz., druk, j. ang., niem., pol., l., k.31, zob. aneks 5

53. Korespondencja wpływająca – osoby i instytucje, zaproszenia
1932 – 1992, b.d., masz., j. ang., czes., niem., pol., l., k.70, zob. aneks 6

V. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

54. Artykuły, wzmianki prasowe, przemówienia, wspomnienia pośmiertne
1936 – 1993, rkp., masz., druk, kkp., fkp., j. ang., franc., niem., pol., l., sz., k.86, zob. aneks 7

55. M. Dębicki, *Działalność naukowa i zawodowa prof. dr. inż. Roberta Szewalskiego*
Adam Kazimierz Troskolański, Recenzja wniosku o przyznanie R. Sz. nagrody państwowej *Działalność naukowa i zawodowa prof. dr. inż. Roberta Szewalskiego*
Opinie o pracach R. S.
1964 – 1967, b.d., masz., l., k.61

VI. ZAŁĄCZNIKI

56. Mikołaja Kopernika *„O obrotach”* księga pierwsza
1987, druk, sz., s.124
Druk, Towarzystwo Naukowe w Toruniu prace popularno – naukowe nr 50

57. Drukowane prace R. S.
1938 -1967, druk, sz., k.50, zob. aneks 8

ANEKS 1

J.20. Opinie o pracach naukowych
1. Klębowski Zenobiusz, praca bez tytułu o obliczaniu zaworu bezpieczeństwa , 1938

2. Krzyżanowski Jerzy, *O ruchu filmu wodnego na łopatkach wirnikowych turbin kondensacyjnych*, 1965
3. *Prognozy nauk technicznych 1968 – 1985. Prognozy rozwojowe w zakresie zagadnień cieplnych i przepływowych*, b.d.
4. Puzyrewski Romuald, *Analiza efektu separacji kropel wody w kierunku promieniowym w ostatnich stopniach turbin kondensacyjnych*, 1965
5. Seippel Claude, praca bez tytułu o nowoczesnych kierunkach wykorzystania energii cieplnej, b.d.
6. Tuliszko Edmund, *Przebiegi rozprężania w wielostopniowej turbinie promieniowej (Liungstrom) i osiowej w różnych warunkach pracy*, 1965

ANEKS 2

J.31. *Politechnika Lwowska 1844 – 1945*

Korespondencja wychodząca

Bober Barbara	1989	l.1
Brzeziński	b.d.	l.1
Brzozowski Stanisław	1991	l.1
Joniak Stefan	1991	l.1
Kamieńska Helena	b.d.	l.1
Kaplar Artur	1991	l.1
Politechnika Krakowska	1989	l.1
Politechnika Śląska	b.d.	l.1
Politechnika Wrocławska	1992	l.1
Polska Agencja Publicystyczna	1990	l.1
PAN Oddz. w Gdańsku	1989	l.1
PAN „Nauka Polska”	1989	l.1
„Radio i Telewizja”	1989	l.1
Rogala Ryszard	b.d.	l.1
Rozgłośnia Polskiego Radia Wolna Europa	1993	l.1
Schroeder Jerzy	1993	l.1
Siciński Zbigniew	1986 – 1990	l.3
Adresaci nieustaleni	1990 – 1991	l.4

Korespondencja wpływająca

Boberski Jan	1991	l.2			
Brzozowski Stanisław	1988 – 1992	l.35	+	2	zał.
Ciechanowska Jadwiga	1989	l.2			
Cząstka Jan Józef	1992	l.1			
Fedl Mieczysław	1992	l.1			
Gabryszewski Zdzisław	1989	l.1			
Joniak Stefan	1991	l.1			
Krawczyk Jerzy	1989	l.1			
Manke Krystyna	1990	l.1			
Marciniak Jan	1989	l.1			
Politechnika Szczecińska	1989	l.1			
Popławski Zbysław	1987 – 1992	l.11	+	3	zał.
Rogala Ryszard	1989	l.1			
Sawicki J	1991	l.1			
Schroeder Jerzy	1991 – 1993	l.3	+	1	zał.
Siciński Zbigniew	1985 – 1991 i b.d.	l.44		+2	zał

Siemiński Ryszard	1988	l.1 + 1 zał.
Wandrasz Janusz	1989	l.1
Wernicki Zbigniew	1990	l.1
Węgierski Jerzy	1989 – 1991	l.2 + 2 zał.
Witkiewicz Ewa	b.d.	l.1
Zarzycki Maciej	1990	l.4
Żebrowski Henryk	1991	l.1 + 1 zał.
Autor nieustalony	1989	l.1

ANEKS 3

J.32. *Politechnika Lwowska 1844 – 1945*

1. Brzozowski Stanisław, *Tematyka naftowa w Szkole Politechnicznej we Lwowie do 1918 r.*
2. Juniewicz Stanisław, *Budownictwo wodne na Politechnice Lwowskiej i Wrocławskiej*
3. Kozikowski Kazimierz, *Zarys dziejów akademickich studiów leśnictwa na Wydziale Rolniczo – Lasowym Politechniki Lwowskiej*
4. Piłatowicz Józef, *Politechnika Lwowska w dwudziestoleciu międzywojennym*
5. Popławski Zbysław, *Politechnika Lwowska 1844 – 1945*
6. Popławski Zbysław, *5.24 Rektorat A. Wereszczyńskiego wybuch II wojny światowej*
7. Siciński Zbigniew, *Stulecie Politechniki Lwowskiej 1844 – 1944*
8. *Politechnika Lwowska 1844 – 1944. Akademia Górnicza w Krakowie 1919 – 1944*
9. „Sigma" Nr.140 , 1985 – Magazyn Problemowo – Informacyjny Politechniki Wrocławskiej wydany w roku jubileuszu 40 – lecia Politechniki Wrocławskiej 1945 – 1985 , druk
10. Autor nieustalony – wspomnienie o Politechnice Lwowskiej , b.d.

ANEKS 4

J.44. Współpraca z towarzystwami, instytutami naukowymi, komitetami, komisjami, radami, biurami, zakładami, fundacjami polskimi i zagranicznymi

1. The American Society of Mechanical Engineers	1948 – 1970
2. Biuro Turbinowe	1947
3. Fundacja Naukowo – Techniczna	1990
4. The Institution of Mechanical Engineers	1966 – 1970
5. Instytut Automatyki Systemów Energetycznych we Wrocławiu	1967
6. Instytut Techniki Cieplnej w Łodzi	1949 – 1969
7. Kasa im. Mianowskiego	1939
8. Komisja Główna Morska	1967
9. Komitet do Spraw Techniki	1960 – 1963
10.Komitet Metalowy Polsko – Czechosłowacki	1948
11.Komitet Nauki i Techniki	1963
12. Komisja Rządowa do zbadania i oceny celowości sum budżetowych przeznaczonych na rozwój nauki	1956
13. Ligue de la Jenesse Roumaine – Polono – Suedoise	1935 – 1936
14. Naczelna Organizacja Techniczna	1950
15. Polska Akademia Nauk	1952 – 1969
16. Polska Izba Handlu Zagranicznego	1969
17. Polskie Towarzystwo Popierania Współpracy Kulturalnej z Francją	1958
18. Rada do Spraw Techniki przy Prezesie Rady Ministrów	1957
19. Sekcja Techniczna Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego	1965

20. The Unitet Nations and Rehabilitation Administration	1947
21. Zakład Budowy Maszyn i Turbin w Elblągu	1948

ANEKS 5

J. 52. Korespondencja wychodząca. Osoby i instytucje

Ambasada Czechosłowacka	b.d.	l.1
Ausseninstitut der Technischen Hochschule	b.d.	l.1
Australian National Committee World Power Conference	1962	l.1
Benirski	b.d.	l.1
Dyrektor Huty Pokój	1937	l.1
Instytut Generała Wł. Sikorskiego	b.d.	l.1
Japikse Dawid	1990	l.1
Jerie Jan	b.d.	l.1
Polskie Zakłady Simens Schuckert	1937	l.3
Powszechne Towarzystwo Elektryczne AEG	1938	l.1
Siciński Zbigniew	1986	l.1
Szewalscy Markowie	1933	l.3
Thompson R. J.	1967	l.1
Zjednoczenie Przemysłu Budowy Maszyn Ciężkich „ZEMAK”	1969	l.1

ANEKS 6

J.53 Korespondencja wpływająca. Osoby i instytucje

Akademickie Zrzeszenie Sportowe	1955	l.1
Associated Electrical Industries Ltd	1967 – 1968	l.3
Benedykt Stefan	1933	l.1
Campbell Wilson W.	1967	l.1
Dereń Stefania i Krystyna	1985	l.1
Drozd Marian	1969	l.1 + zał. wyc. pras
Eckert R.	1967	l.1
Gadomski Ryszard, Rutkowska – Radomska Halina	1966	l.1
Gorzelany R	1992	l.1
Go Szu Fen , Jao fu Szen	1965	l.1
The Institute of Marine Engineers	1969	l.1
Instytut Maszyn Przepływowych PAN	1986	l.1
Jaworski Marian	1992	l.1
Kasa im. Mianowskiego	1937	l.1
Klemensiewicz Zygmunt	1959	l.1
Klębowski Zenobiusz	1937 – 1938	l.3
Koło Mechaników Studentów Politechniki Lwowskiej	1932 – 1938	l.6
Kutarba Kazimierz	1968	l.1
Malherbe de M.C.	1965 – 1966	l.3
Maschinenfabric Oerlikon	1937	l.1
Milkiewicz F.	1985	l.1
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego. Centralny Zarząd Przemysłu Kotłowo – Turbinowego	1954	l.1
Ordo Benedykt	b.d.	l.1
Orłowski Bolesław	1991	l.1
Popiel Marian	1939	l.1
Popławski Zbysław	1990	l.1

Pracownicy Instytutu Maszyn Przepływowych PAN	1967 – 1969	l.2	
P.Z.P.R. Komitet Centralny	1960	l.2	
P.Z.P.R. Komitet Wojewódzki w Gdańsku	1963	l.1	
Schroeder Jerzy	1992	l.1	
Siemens S.A.	1937	l.2	+ zał.
Skoda P.	1967	l.1	
Szczeniowski Bolesław	1937	l.1	
Szewalska Barbara (matka)	1933	l.2	
Węgierski Jerzy	1984	l.1	
Węgrzyn Stefan	1992	l.1	
Zubalewicz – Głowińska Ewa, Zubalewicz - Janczak Jadwiga	1986	l.1	
Autor nieustalony	1968 – 1969	l.5	

ANEKS 7

J.54. Artykuły, wzmianki prasowe, przemówienia, wspomnienia pośmiertne o R.S.

1. Burka Eustachy S., *Nestor uczonych Wybrzeża Profesor Robert Szewalski* „Budownictwo Okrętowe i Gospodarka Morska" , marzec – kwiecień 1993, s.43
2. Burka Eustachy S., *Robert Szewalski*, 1969
3. Burka Eustachy S., *Robert Szewalski osiemdziesięciopięciolecie urodzin i sześćdziesięciolecie działalności naukowej* „Nauka Polska", 1988, nr 6
4. *Czterdziestolecie pracy naukowej Profesora Roberta Szewalskiego,* fragment przemówienia, autor nieustalony ,1968
5. *10 czołowych osiągnięć naukowców Trójmiasta w 1971 roku* „Głos Wybrzeża" , 1971
6. Jakubowski Jan, *Na pełnych obrotach* „Czas" , 21.I.1979 , s.8 – 10
7. Janikowski Paweł, *Cała energia dla energetyki*, „Głos Wybrzeża" , 1980
8. Konieczny Andrzej, *Gigantyczny bez gigantomanii* „Trybuna Ludu" 28.VII.1980 , Nr 202
9. M. B., *Jubileusz 50 – lecia pracy naukowej Prof. Roberta Szawalskiego* „Biuletyn Koła Lwowian" , 1978
10. *Kraj w obiektywie,* krótka wzmianka o działalności R. Sz. z fotografią „Tygodnik Polski" , R. XII , 1969 , Nr 15 (599), s.2
11. Kuźnicki Leszek, *Robert Szewalski (1904 – 1993),* „Nauka i Przyszłość" R.III , 1993 , nr.4
12. *80 – lecie Prof. Roberta Szewalskiego*, „Budownictwo Okrętowe" R. XXIX , 1984 , nr 2
13. *Polands many scientists receive foreign honors*, „Zgoda" , Chicago, 1.XII.1967
14. *Profesor Robert Szewalski*, „Zagadnienia Maszyn Przepływowych", 1968, wydanie polskie s.9 – 19 , wydanie angielskie s.21 – 36 z bibliografią prac
15. *Profesor Robert Szewalski autorem cennego wynalazku*, „Dziennik Bałtycki", R. XXVI , 12.I.1971 , Nr.9 (8238)
16. *Prof. Robert Szewalski* , Radio i TV" , 1971
17. Robert Szewalski – „Reviev of the Polish Academy of Science" , 1969 Nr. ¾
18. Stępowski Jerzy, *Wynalazek prof. Szewalskiego*, „Gwiazda Polarna" , Steven Point , wis , b.d
19. Wasylkowski Janusz, *Faraday und andere,* 1963 , Nr. 10 (1110), s.13 – 15

ANEKS 8

J.57. Drukowane prace Roberta Szewalskiego

1. *Die Strahlablenkung in Turbinenleitapparaten bei uberkritischen Druckgefallen* „Archiv fur Warmewirtschaft und Dampfekesselwesenn*"* 1938,19 Jh. ,H. 3, s. 79 – 81
2. *Jak pokonano barierę mocy* „Przegląd Techniczny" , 1967 , Nr.41 (3246)
3. *O właściwy dobór prędkości obrotowej turbiny okrętowej* „Acta Technica Gedaninsia" , 1967 , Nr.4 , s. 169 – 179
4. *Preodolenije poraga v sozdanii energeticeskich masin i oborudovanija bolsich mascnostej* „Obzor Polskoj Techniki" , 1964 , z.4 , s.9 – 11
5. „Untersuchung von Gasturbinenprozessen mit nachgeschalteter Freodampfturbine" „Wissenschaftliche Zeitschrift der Technischen Universitat Dresden" 1967 , 16 Heft 2 , s.411 – 413
6. *Uwagi o kinetyce przepływu fazy ciekłej i jej konfrontacje z doświadczeniem eksploatacyjnym w zakresie erozji łopatek* „Prace Instytutu Maszyn Przepływowych" , 1966 , Nr.4 , s.169 - 179